

'Muziek is voedsel voor de geest'

INTERVIEW FRANS-AERT BURGHGRAEF

- Blazer Marinierskapel droomt van carrière als dirigent
- Jonge musicus (29) uit Wildervank krijgt les van Bernard Haitink

Door Job van Schaik

Utrecht "Een ijkpunt", noemt Frans-Aert Burghgraef het. "Toen ik begon met musiceren had ik nooit kunnen denken dat zo iets zou gebeuren. Ongelofelijk gaaf!"

Woensdag 20 maart is het zover. Dan mag de 29-jarige musicus uit Wildervank zijn dirigeerkunsten vertonen aan Bernard Haitink, de beste Nederlandse dirigent ooit. Vier dagen lang zal hij met de maestro optrekken, tijdens het beroemde Lucerne Festival in Zwitserland. "Ongelofelijk leerzaam."

Hij had er niet op gerekend, toen hij zich inschreef voor de masterclass die Haitink jaarlijks tijdens het festival geeft. "Ik moest een cv opsturen en een videoband met twee concerten die ik dirigeer", vertelt Burghgraef. Hij koos voor opnames van een Tsjajkovski-symfonie met het Staatssymfonieorkest van Sint Petersburg en de *Eroica* van Beethoven met de KamerFilharmonie der Aa uit Groningen.

"Er waren 230 kandidaten, twintig van hen mogen naar Luzern komen. En daar ben ik er dus een van." Burghgraef zegt het alsof hij het zelf nog steeds niet kan geloven. In Luzern volgt nog een selectieronde. "We moeten eerst auditie doen bij Haitink. Daarna kiest hij zeven deelnemers uit met wie hij de volgende dagen intensief gaat werken. De anderen zitten daarbij als toehoorders. Maar we mogen allemaal

in elk geval een keer het Lucerne Festival Orchestra dirigeren. En we gaan met zijn allen bij hem thuis eten."

De eervolle uitverkiezing komt natuurlijk niet uit de lucht vallen. Burghgraef dirigeert al sinds zijn achttiende. Op zijn 22ste werd de Groninger met Soli Brass uit Leeuwarden Nederlands kampioen brassbands in de kampioensdivisie. "Dat was een kickstart", zegt hij. "Ik voelde me er als een vis in het water. Bij Soli Brass is bij mij echt de liefde voor het dirigeren ontstaan."

Wat het mooie van dirigeren is? "Als je aan het repeteren bent, ben je op een of andere manier helemaal van de wereld. Samen met de musicus probeer je alles uit de partituur te halen. Je denkt dan aan niks anders – heerlijk is dat."

Het belangrijkste is dat de sfeer goed is en dat de muzikanten je geloven, zegt Burghgraef. "Weten wat je muzikaal wil en dat met je handen overbrengen", zegt hij. "Alles eruit proberen te halen en als dat dan lukt – dat is echt verslavend. Maar als de muzikanten je niet geloven, omdat je de partituur niet goed genoeg

kent of onzin vertelt, dan is het snel klaar."

Het begon allemaal in de fanfare. Zijn vader Bauke dirigeert al sinds jaar en dag Crescendo Wedde en andere hfabra-orkesten in het Noorden. "Ik weet nog goed dat mijn moeder op een dag tegen me zei: 'We hebben je ingeschreven voor het korps'. Ging ik met mijn vader mee naar Wedde. Later heb ik ook in Kunst & Strijd, in Muntendam, gespeeld. Daar was mijn vader ook dirigent."

Toen hij op zijn veertiende als euphoniumspeler bij de Provinciale Brassband Groningen terecht kwam, werd hem duidelijk dat zijn muzikale talent meer dan gemiddeld was. "Daar werd me duidelijk dat ik in de muziek verder wilde."

Muziek is voor Frans-Aert Burghgraef

een dagelijks onderdeel van het leven, ook passief. "Soms ben ik heel druk in mijn hoofd. Dan zet ik Bachs *Johannes Passion* op en als ik dan de koralen hoor, zakt alles in mijn lichaam naar beneden. Heerlijk!"

Muziek is niet alleen lichamelijk heilzaam, het is ook voedsel voor de geest, zegt Burghgraef. Hij kan zich erg druk maken over de manier waarop in Nederland met cultuur wordt omgesprongen. "Geld voor cultuur is 'subsidie', geld voor wegen is 'een investering' – zo kijkt men er tegenaan. Terwijl cultuur zo belangrijk is. Het hoort bij beschaving."

Op zijn zeventiende ging hij naar het conservatorium in Groningen en vijf jaar later – toen hij ook zijn eerste successen als dirigent vierde – kreeg hij een vaste baan als euphoniumspeler bij de Marinierskapel. Daar speelt Burghgraef nog steeds. Elke dag reist hij vanuit zijn huidige woonplaats Utrecht heen en weer naar Rotterdam voor repetities. De Marinierskapel vormt een mooie basis om op verder te bouwen. Het gaf Burghgraef onder meer de mogelijkheid om een masterstudie orkestdirectie in Utrecht te doen en zich als dirigent verder te ontwikkelen.

"Het lijkt me te gek als ik uiteindelijk fulltime zou kunnen dirigeren", zegt hij. Burghgraef heeft nog even de tijd. "Een beroemde dirigent heeft eens gezegd: 'Dirigeren kun je pas als je vijftig bent, maar alleen als je dertig jaar ervaring hebt'. Die ben ik nu aan het opbouwen."

Vanavond en dinsdag dirigeert hij het orkest waar hij normaal gesproken in speelt, de Marinierskapel. "Dat is apart, ook voor mijn collega's. Maar ik heb ze eerder gedirigeerd tijdens een masterclass met Edo de Waart." Hij is ook uitgenodigd om volgend jaar de symfonieorkesten van Jekaterinenburg en Archangelsk te dirigeren. "Te gek! Ik ben daarvoor gevraagd naar aanleiding van die Tsjajkovski-symfonie in Sint Petersburg."

En als het Noord Nederlands Orkest bij hem aanklopt? "Dat lijkt me hartstikke leuk", zegt Burghgraef. "Als ik een kans krijg, pak ik die. Maar het is moeilijk om ertussen te komen. Ik zit een beetje met het stigma van de hfabra-dirigent. Maar als Bernard Haitink zegt: 'Die jongen moet je hebben', dan kan het snel gaan."

Over een maand kan het zomaar zover zijn. "Ik heb er heel veel zin in. Er zijn in die week van de masterclass op het festival ook concerten met grootheden als Gustavo Dudamel, John Eliot Gardiner en Mariss Jansons. Dat ga ik allemaal meemaken. Echt geweldig!"

”
Als ik een kans krijg, pak ik die

▼ Frans-Aert Burghgraef: "Als de muzikanten je niet geloven, dan is het snel klaar." Foto: Marnix Schmidt

